

Leeswijzer Informatieavond Broedplaatsen op 29-1-2019

0. Economische visie, Structuurvisie en de Innovatieagenda Cultuur

Er zijn diverse bijeenkomsten met stakeholders geweest die een onderzoek naar “broedplaatsen” legitimeren (2015: 7 april, 16 september, 22 september; 9 oktober; 6 november; 2016: 11 januari). Kernvraag was telkens de overgang van studenten naar ondernemerschap (behoud van talent), de beschikbaarheid van betaalbare plekken en de ontwikkeling van ondernemerschap. Allen raakten ook het containerbegrip “vestigingsklimaat voor creatieven”.

De Economische visie ‘Made in Maastricht’ (2015) en de Innovatieagenda cultuur’ (2016) hebben beiden het middel “broedplaatsen” als actiepunt.

Bijlage 1. Motie

Groenlinks, SPM, VVD, SP en D66 dienden 8 maart 2016 een motie in met het actiepunt het broedplaatsenbeleid nader uit te werken. Het college nam deze motie over.

Citaat: “Het college opdracht te geven:

- *Te onderzoeken*
 - *hoe de integrale aanpak het beste vorm gegeven kan worden;*
 - *op welke manier een loketfunctie kan worden ingericht;*
 - *hoe een fonds voor dit doel kan worden ingericht voor de begroting 2017 en daarna, waaruit de impuls voor het realiseren van broedplaatsen gefinancierd kan worden;*
 - *hoe de toekenning van gelden vanuit een eventueel hiervoor genoemde op te richten fonds kan worden toegekend;*
 - *hoe categorieën creatieve ondernemers gekoppeld kunnen worden aan gedifferentieerde huurprijzen;*
 - *op welke manier beoordeeld kan worden in welke categorie de betreffende ondernemer past, teneinde een lagere dan marktconforme huurprijs te kunnen vragen zonder dat dit als staatsteun kan worden betiteld.*
- *De raad met de bespreking van de kadernota te informeren over de uitslag van dit onderzoek met de intentie een broedplaatsenbeleid te formuleren.”.*

Bijlage 2.1 Raad Informatiebrief d.d. 7 juli 2016

Er is op basis van literatuuronderzoek, een best practices vergelijking (met Bureau Broedplaatsen Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Nijmegen) en gespreken met Maastrichtse verbanden een knelpuntenanalyse en aanbevelingen document gemaakt.

Knelpunten zijn: netwerkvorming, hulp aan initiatiefnemers, aanbod in vastgoed, hulp bij het ontwikkelen van een broedplaats en financiering.

Aanbevelingen zijn: een kwartiermaker die processen ondersteunt en inzetten op (place-)branding.

Bijlage 2.2 Raad Informatiebrief d.d. 11 oktober 2016

Het college besluit (20 september 2016) het Maastricht-LAB vanaf 2017 voor twee jaar in te zetten als kwartiermaker voor het broedplaatsenbeleid. Het Maastricht-LAB gaat daartoe in gesprek met strategische partners, ondersteunt bestaande en nieuwe broedplaatsinitiatieven, bouwt een stedelijk netwerk van broedplaatsen op, maakt succesvolle broedplaatsen zichtbaar en is het aanspreekpunt richting de gemeente. Als experiment wil de gemeente tijdelijke bestemmingsveranderingen toestaan. Ook onderzoekt het een microfinancieringsfonds.

Bijlage 2.3 Onderzoek UM

Een afstudeergroep masterstudenten van de UM heeft een deskanalyse gemaakt van literatuur aangaande de toegevoegde waarde van broedplaatsen.

Middels een survey heeft ze een onderzoek bij Maastrichtse broedplaatsen naar toegevoegde waarde gedaan.

Voor de broedplaats Het Werkgebouw is deze analyse nader onderzocht. Conclusies zijn dat broedplaatsen toegevoegde waarde kunnen opleveren. En dat dit bij Maastrichtse broedplaatsen ook plaatsvindt.

Bijlage 3.1 Collegenota broedplaatsen

Maastricht heeft de ambitie om zich te positioneren als aantrekkelijke internationale kennis- en cultuurstad in de (Eu)regio. Om deze ambitie te verwezenlijken is het belangrijk om jong en creatief talent van de diverse onderwijs- en culturele instellingen aan de stad te binden.

Broedplaatsen, zijnde verzamelgebouwen, ontmoetingsplekken en knooppunten van diverse stedelijke netwerken, kunnen deze ambitie ondersteunen.

Doel van onderliggend voorstel is de ontwikkeling van broedplaatsen te faciliteren en (startende)ondernemers, creatieven en andere partijen te ondersteunen in de ontwikkeling van betaalbare werk- en ontmoetingsruimte en/of het opstarten van een eigen broedplaats.

Met de voorgestelde integrale aanpak wil het college de broedplaatsontwikkeling in de stad de komende jaren actief ondersteunen en daarmee het vestigingsklimaat voor jonge en creatieve talenten aantrekkelijker maken en nieuw initiatief stimuleren.

Bijlage 3.2. Knelpunten inventarisatie

Uit deze analyse blijkt dat problemen in het ontwikkelen en behouden van broedplaatsen liggen op de terreinen als bij 2.1. genoemd. Aan de kant van de initiatiefnemers zijn dat deskundigheid, tijd, proceskennis en financiering. Ook ontbreken er netwerken van aanbieders en vragers van o.a. vastgoed en financiering. Tevens omvat dit document een benchmark broedplaatsenbeleid met de steden Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Arnhem en Enschede.

Bijlage 3.3 Aanbevelingen

De aanbevelingen zijn die van 2.2. Help met een kwartiermaker die het proces ondersteund. Maak verbindingen en onderzoek financieringsmogelijkheden.

Bijlage 4.1 Collegenota evaluatie

Het college gaat akkoord met de evaluatie kwartiermakerschap broedplaatsen en besluit de sector ook de komende jaren actief te ondersteunen en broedplaatsen vanuit een meer economische invalshoek te benaderen. Zo wil de gemeente de economische spin-off verder vergroten van de sector en zorgen voor een duurzaam aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemend en creatief talent. Hiervoor besloot het college de projectmatige aanpak van het Maastricht-LAB in de lijn in te voeren door de aanstelling van een accountmanager start-ups, incubators en broedplaatsen. De accountmanager wordt aangesloten bij het Bedrijfscontactpunt, onderdeel van team Economie & Cultuur. Deze aansluiting zorgt ervoor dat de doelgroep op maat ondersteuning krijgt op het gebied van ondernemerschap, locatiekeuze, verbindingen met bloedgroepen etc.

Bijlage 4.2 Evaluatie kwartiermakerschap

De afgelopen twee jaren (2016 – 2018) heeft de gemeente Maastricht de broedplaatsen ondersteund met een kwartiermaker. Het college heeft het kwartiermakerschap geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat:

- in de basis alles aanwezig is in Maastricht dat bijdraagt aan het goede klimaat van creatief, cultureel en sociaal ondernemerschap. Van elk soort ondernemerschap zijn meerdere plekken gerealiseerd. Het aanbod is gezond in beweging.
- de doelgroep zich ontwikkelt in professionaliteit. Dat laat onverlet dat er aantal broedplaatsen niet tot wasdom komen, maar de initiatiefnemers er wel van leren.

- broedplaatsen op dit moment an sich geen grote factor van betekenis zijn in de keuze van de student om in Maastricht te blijven. Echter wanneer er een specifiek aanbod wordt gecreëerd voor starters, via bijvoorbeeld de incubator Starters Valley of door aangepast atelierbeleid via SAM-ateliers, het aantal afgestudeerden op deze plek aanzienlijk toeneemt. Om creatieve en ondernemende talenten te behouden is een specifieke aanpak rondom start-ups en incubators noodzakelijk.
- broedplaatsen een ander beeld van Maastricht laten zien (verbreding van merk Maastricht) wat weer bijdraagt aan het algemene bezoek- en vestigingsklimaat.
- veiligheid een belangrijke voorwaarde blijft voor een broedplaats. Broedplaatsen moeten zowel over een omgevingsvergunning beschikken als een melding brandveilig gebruik.

Bijlage 4.3 Onderzoek nul- en eindmeting broedplaatsen

Unipartners, non-profit academisch adviesbureau dat verbonden is aan de Universiteit Maastricht, heeft de nul en eindmeting broedplaatsen uitgevoerd. In het rapport worden 27 broedplaatsen uitgewerkt. Dit gebeurt iedere plek afzonderlijk en puntsgewijs naar de verkregen informatie (interview). Iedere broedplaats wordt kort ingeleid, waarna de verschillende criteria worden uitgewerkt: ruimte, gebruikers, maatschappelijke impact, economische impact, culturele impact, financiering en de rol van het Maastricht-LAB.

Beide onderzoeken geven specifieke informatie: over welke plekken gaat het in Maastricht en wat gebeurt daar?

De conclusie van beide metingen is dat de broedplaatsen erg divers zijn en dat zowel de ruimte, de gebruikers en impact van broedplaatsen de afgelopen periode is toegenomen.

Bijlage 5. Onderzoek Maastricht Mapping

Prof. Rachel Pownall van de Universiteit Maastricht heeft een onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken 2015 en de stand op 1 januari 2017 op basis van CBS data. Hieruit blijkt dat Maastricht sterker groeit in aantal ondernemers, ondernemingen en bruto winst dan andere grensregio's wat betreft creatieve bedrijven. Met name in de mode.

Academisch is dat niet causaal terug te voeren op broedplaatsenbeleid, maar is dat ook de resultante van het programma creatieve industrie "Made in Maastricht", alsook door inspanningen van alle derden.